

Sara Stridsberg. Beckomberga. Ode till min familj. Albert Bonniers förlag.

Vid mitten av 1800-talet skrev Medicinalstyrelsen anvisningar om de stora hospitalen för psykiskt sjuka människor. De skulle byggas i utkanten samhället. Stora herrgårdsliknande hus för rationell förvaring, men också stillsam miljö med vattendrag, parker, alléer och konstfullt planterade träd. Så kom alla hospitalen till. De flesta med helgonnamn. Beckomberga var ett av de sista stora sjukhusen som var i bruk under åren 1932 till 1995.

Författaren Sara Stridsberg berättar en smärtsam familjehistoria i ljuset (eller skuggan) av Beckomberga. Den handlar om flickan Jackie vars pappa, Jimmie Darling, på 80-talet kommer till Beckomberga efter alkoholmissbruk och självmordsförsök. Om mamman Lone som gett upp alla drömmar och reser utomlands för att skildra det elände och de katastrofer som hon inte orkar med i sitt eget liv. Jackie hälsar ofta på sin pappa, trots att han är ständigt undflyende. Beckomberga blir en värld som för ett tag bär upp dessa bristfälliga relationer. Här finns gåtfulla patienter och en gränslös läkare som gör vad som helst för sina patienter. En dubbeltydig värld av tvång och skydd, förnedring och upprättelse. Murar som stänger ute och låser inne. Självmordet som en nödutgång under ständigt övervägande.

Likt korta intermezzon berättas om Beckombergas siste patient, Olof, som står i begrepp att efter ett helt liv på sjukhuset ta plats i det "vanliga" samhället. Redan från romanens början vet vi att det slutar med en katastrof. Olof klättrar upp i radiomasten vid Spånga station för att sedan släppa taget, som en kristusgestalt på korset.

Sara Stridsberg skildrar den dubbelhet som ruvar kring de stora psykiatriska sjukhusen. I en kommentar konstaterar hon att Beckomberga sammanföll med välfärdsstatens tid. De avskalade dialogerna och lågmälda pauserna skapar en närhet till gestalterna som nästan blir plågsam. "Beckomberga" med undertiteln "Ode till min familj" står nära Barbro Lindgrens författarskap. Det finns ett släktskap mellan Jackie och Lilla och Stora Sparvel. Likaså är skildringen av mentalsjukhusets miljö nära den som i "Molnens bröder" av Barbro Lindgren, som för övrigt gästar Bokens dag i Linköping. Starkast med "Beckomberga" är Jackies berättelse. Hur man bryter generationers svek och psykiska lidande för att finna sitt eget liv. Det går.

Jakob Carlander